

Opas yrityksen johdolle
YMMÄRRÄ TILINPÄÄTÖSTÄ

Sisällys

Aluksi	3
Tuloslaskelma = tietoa yrityksen tuotoista ja kuluista	4
Tuloslaskelma tutuksi	5
Tase = yrityksen varat ja velat	6
Varat (vastaavat)	7
Velat (vastattavat)	8
Liitetiedot	9
Toimintakertomus tiedon lähteenä	10
Mistä lisäapua?	11

Aluksi

Suomen kirjanpitolain mukaan yritysten tilikausi on 12 kuukautta (yritys voi hakea poikkeavaa tilikautta). Tilikauden aikaisesta kirjanpitomateriaalista tehdään tilinpäätös.

Suomen kirjanpitolain määrittelyn mukaan tilinpäätöksen tulee sisältää seuraavat dokumentit:

- tase
- tase-erittelyt
- tuloslaskelma
- tuloslaskelman ja taseen liitetiedot
- toimintakertomus

Tässä oppaassa käydään dokumenttien tarkoitus ja sisältö läpi. Mitä tilinpäätös kertoo yrittäjälle? Oppaan tavoitteena on auttaa yrittäjiä ymmärtämään tilinpäätöksen eri osa-alueita sekä kiinnittämään huomio yrityksen talouden kannalta oleellisiin seikkoihin.

Ystävällisesti,
Priima Yrityslaskenta Oy

Tuloslaskelma = tietoa yrityksen tuotoista ja kuluista

Tuloslaskelma on aina osa tilinpäätöstä. Tuloslaskelma kertoo yritystoiminnan kannattavuudesta. Tuloslaskelmalla tuotot ja kulut esitetään ilman arvonlisäveroa.

Keskeisiä käsitteitä ja tarkastelukohteita:

- **Liikevaihto** kuvaa yrityksen toiminnan laajuutta. Liikevaihto kuvaa myös yrityksen merkittävyyttä saman toimialan yritysten kesken. Liikevaihdon muutoksia voidaan pitää tärkeinä yrityksen toiminnan muutosta kuvaavina merkkeinä.
- **Liikevoitto (-tappio) (tai EBIT)** kertoo, onko yrityksen operatiivinen liiketoiminta kannattavaa. Positiivinen tulos kertoo, että yritys on pystynyt toimimaan kannattavasti eli voitollisesti.
- **Tilikauden voitto (-tappio)** on yrityksen tulos verojen jälkeen. Se kertoo, onko yrityksen toiminta kannattavaa omistajille, onko tullut voittoa. Yrityksen liikevaihdosta on siis vähennetty muuttuvat kulut, kiinteät kulut, poistot, arvonalennukset, korkokustannukset ja verot. Lopullinen summa lisätään taseessa omaan pääomaan. Tappiotilanteessa taseen pääoma pienenee.

Tuloslaskelma tutuksi

Tuloslaskelman esitystapa

+Myyntituotot

LIKEVAIHTO

-Materiaalit ja palvelut

BRUTTOTULOS

-Henkilöstökulut

-Poistot ja arvonalennukset

-Liiketoiminnan muut kulut

LIKEVOITTO (-TAPPIO)

+/-Rahoitustuotot ja -kulut

TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

+/- Tilinpäätössiirrot

+/- Tuloverot

+/- Muut välittömät verot

TILIKAUDEN TULOS

VINKKEJÄ:

Tuloslaskelman alussa kerrotaan tuotot. Tämän jälkeen alkaa kulujen esittäminen. Lopputulokseksi tavoitellaan plus-merkkistä tulosta.

Liikevaihdon, liiketuloksen ja tilikauden tuloksen lisäksi tuloslaskelmassa tulee analysoida kustannusrakennetta. Erityisesti kannattaa keskittyä suuriin kulueriin. Niiden muutoksilla on merkittävä vaikutus kannattavuuteen.

Liikevoiton (-tappion) yläpuoliset rivit ovat niitä summia, joihin yrittäjä voi vaikuttaa. Alapuoliset rivit ovat lain ja sopimusten sanelemia.

Tase = yrityksen varat ja velat

Pelkkä tuloslaskelma ei riitä, vaan yrityksestä tarvitaan laajempaa taloudellista tietoa. Vaikka tuloslaskelmassa tilikauden lopputulos olisi voitollinen, voi yritys silti olla pahoin veloissa. Tästä syystä tarvitaan tasetta.

Taseessa esitetään yritykset varat (vastaavat) ja velat (vastattavat). Tase kertoo, mikä on yrityksen taloudellinen asema tilikauden lopussa, käytännössä sen viimeisenä päivänä.

Taseessa esitettävien varojen ja velkojen loppusummat ovat aina samat.

Esimerkin kautta ymmärtää paremmin: Jos yritys on ottanut velkaa 1000 €, on se saanut varoihinsa 1000 €. Kaikki vastaavissa lueteltu omaisuus on tullut yritykseen vastattavissa luetelluilla pääomilla.

Seuraavassa näet tase-erittelyt:

Varat (vastaavat)

Taloudellisen aseman selvittämiseksi varoissa tärkeimmät analysoinnin erät ovat:

- **Taseen yhteismäärä** eli loppusumma kertoo, kuinka paljon yrityksen toiminta sitoo tai vaatii pääomia kokonaisuudessaan.
- **Pysyvät vastaavat** eli käyttöomaisuus kertoo, kuinka paljon yrityksen toiminnassa on tehty käyttöomaisuusinvestointeja tai kuinka paljon toiminta on niitä sitonut.
- **Vaihtuvat vastaavat** kertovat, kuinka paljon yrityksen operatiiviseen toimintaan sitoutuu pääomia vaihto-omaisuuden, myyntisaamisten ja rahavarojen muodossa.

VARAT

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet
Sijoitukset

Pysyvät vastaavat yhteensä

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus
Lyhytaikaiset saamiset
Rahavarat ja pankkisaamiset

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

VASTAAVAA YHTEENSÄ

VINKKEJÄ:

Taseen vastaavat-puolella esitetyt rivit voidaan muuttaa rahaksi. Esimerkiksi kalusto ja osakkeet voidaan myydä, saamiset voidaan periä ja pankkitileiltä tehdä nostot.

Sanastoa:

Aineettomat hyödykkeet =
esim. liikearvo (kuten brändistä maksaminen)

Aineelliset hyödykkeet =
esim. kalusto

Vaihto-omaisuus =
esim. varasto

Lyhytaikaiset saamiset =
esim. myyntisaamiset

Velat (vastattavat)

Yrityksen varallisuus voidaan rahoittaa kahdella tavalla: omalla rahoituksella (oma pääoma) tai luotolla (vieras pääoma). Nämä ovat rahoituspuolen tärkeimmät erät. Analysoinnissa keskeiset erät ovat:

- **Oma pääoma** kertyy yrityksen aikaisempien vuosien voitoista tai sijoituksista.
- **Pitkä- ja lyhytaikaiset vieras pääomat** kertovat, paljonko yrityksellä on ulkopuolista rahoitusta käytössään, esimerkiksi lainoja. Nämä voivat olla korollisia tai korottomia riippuen velan luonteesta ja luotonantajasta.

Oma pääoma ja velat (vastattavaa)

Oma pääoma

Osakepääoma

Kertyneet voittovarot

Oma pääoma yhteensä

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaiset korolliset velat

Muut korottomat velat

Pitkäaikaiset velat yhteensä

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikaiset korolliset velat

Muut lyhytaikaiset velat

Ostovelat

Lyhytaikaiset velat yhteensä

OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ

VINKKEJÄ:

Yrityksen rahoitusrakennetta kannattaa analysoida. Erityisesti kannattaa tutkia taseen oma pääoma. Jos se on miinusmerkkinen, yrityksen velat ovat suuremmat kuin varat.

Tilikauden voittovarot kasvattavat yrityksen omaa pääomaa.

Vieraan pääoman määrä ja osuus kokonaispääomasta kuvaa rahoitusriskiä.

Sanastoa:

Pitkäaikainen vieras pääoma = Rahoituslainat

Lyhytaikainen vieras pääoma = Osto- ja siirtovelat.

Liitetiedot

Liitetiedoissa täydennetään tuloslaskelman ja taseen tietoja. Liitetiedot auttavat yrittäjää yhtenäistämään lukemaansa tuloslaskelmaa ja tasetta, ennen kuin niistä tehdään johtopäätöksiä tai lasketaan tunnuslukuja.

Liitetiedoissa löytyy eriteltyä tietoa mm. seuraavista asioista: Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat, pitkäaikaiset lainat, annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset sekä järjestelyt, eläkevastuut, liiketoimet intressitahojen kanssa, henkilöstön keskimääräinen lukumäärä, omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat/luovutukset.

VINKKEJÄ:

Liitetiedoista löytyy vertailutietoa edellisen vuoden tilinpäätökseen. Liitetiedoista näkyy lisäykset ja vähennykset tilikauden ajalta. Voit esimerkiksi tarkastella edellisen tilinpäätöksen ja uuden tilinpäätöksen kaluston arvojen eroja.

Toimintakertomus tiedon lähteenä

Toimintakertomuksessa täydennetään tilinpäätöstä sellaisilla tiedoilla, jotka eivät ilmene tilinpäätösinformaatiosta muuten. Tilinpäätös keskittyy kuvaamaan, tehtyjen päätöksiä lopputuloksia – se ei kerro, miten päätöksiin on tultu ja millaiset olosuhteet ovat vaikuttaneet tilinpäätöksen lopputulemaan.

Toimintakertomuksessa yrityksen johto analysoi yrityksen riskejä, tulosta ja taloudellista asemaa. Toimintakertomuksessa annetaan tietoja yrityksen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Kertomuksesta löytyvät tilikauden olennaiset tapahtumat ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomusta vastaavat tiedot voidaan esittää liitetietoina. Pienyritys ja mikroyritys saavat jättää toimintakertomuksen tekemättä.

VINKKEJÄ:

Pelkkään tilinpäätösinformaatioon perustuva päätöksenteko voi pahimmillaan johtaa täysin menneen informaation tulkintaan. Suositus on käyttää 20 % analysoinnista menneeseen ja 80 % tulevan ennustamiseen.

Toimintakertomus on hyvä työkalu hallitustyöskentelyyn. Myös sijoittajat ja rahoittajat hyötyvät tulevaisuuden näkymistä rahoituspäätöksissään.

Mistä lisääpua?

Kysy lisää taloushallinnon asiantuntijalta

JÄTÄ YHTEYDENOTTOOPYNTÖ

Tilaa taloushallintoaiheiset blogit sähköpostiisi. Ei hätää!
Emme roskapostita. Saat ilmoituksen uusista julkaistuista
noin kerran kuukaudessa.

TILAA BLOGIT JA HYÖDYNÄ VINKIT

Luotettavat tilitoimistopalvelut
ihmiseltä ihmiselle.

- Kirjanpitolpalvelut
- Palkanlaskentapalvelut
- Yritysneuvontapalvelut

Mitä meiltä siis saa? No vähemmän
murheita ja parempia yöunia!

www.priimalaskenta.fi

